

Adviseurs proeven van het Portugese klimaat

VAB

Onder leiding van een zeer energieke Jan Maat, die zijn tijd deels doorbrengt in Giethoorn en deels in Portugal, gingen twaalf adviseurs van de VAB op reis naar Alentejo in Portugal. Het gebied Alentejo staat bekend als de graanschuur van Portugal en geeft een goed beeld van de landbouw in het land. Naast landbouw vormen wijngaarden, kurkeiken en olijfbomen belangrijke bronnen van inkomsten. Tijdens de studiereis liet Maat de adviseurs de bedrijven zien van een aantal geïmigreerde Nederlanders, waaronder een geiten- en melkveehouderij, een fruitteeltbedrijf en een zoekkoeienbedrijf. Alle bedrijven hebben een ding gemeen: ze werken met personeel.

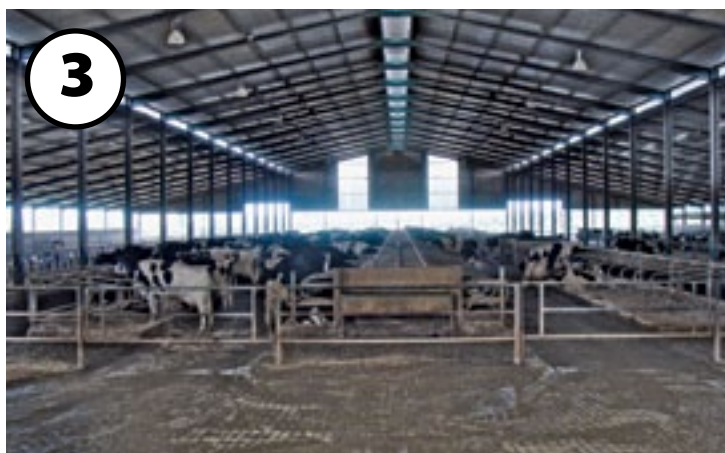

Foto 1 Op het 270 hectare grote fruitteeltbedrijf van Theo Vogelaar in Juromenha wordt nog weer eens duidelijk dat Portugal zeer droog is. Water is heel belangrijk en prijzig. Vogelaar teelt op 100 hectare appels, op 20 hectare peren en op 15 hectare steenfruit; de overige hectares worden niet beteed. Voor deze teelt heeft de fruittelers 8.000 kuub water per hectare nodig, dat 1,5 eurocent per kuub kost. De waterkosten van 120 euro per hectare worden voor 60 procent gesubsidieerd. Het bedrijf heeft geen problemen met het verkrijgen van water, doordat het dichtbij een stuwmeer ligt. Maar ondanks de goede watervoorziening ligt de productie tussen 40 en 50 ton per hectare. Hagelnetten – een investering van 10.000 euro per hectare – beschermen het fruit tegen de felle zon. Ook Vogelaar werkt met veel personeel: tien vaste medewerkers en daarnaast veel losse arbeid. De medewerkers werken in het plukseizoen in drie ploegen van twintig personen. Het zijn voornamelijk Portugese vrouwen, die werken volgens Vogelaar netter dan mannen. Ze verdienen 480 euro per maand.

Foto 2 Op het melkgeitenbedrijf van Paul en Willy Hulshof in Coruche worden 1.000 melkgeiten gemolken en de melk verwerken ze grotendeels zelf tot verse kaas die binnen acht dagen geconsumeerd dient te worden; een snelle afzet is dus vereist. De geiten blijven jaarrond op stal en produceren 800-900 kg melk per geit per jaar. De melkprijs, die momenteel 48-49 euro per 100 kilo bedraagt, staat onder druk, net als de afzet van wei die nu met de mest van de potstal wordt vermengd. De geiten worden gemolken in een 2x28 stands melkstal door acht medewerkers. In de kaasmakerij werken nog eens vijf mensen. De loonkosten van de voornamelijk vrouwelijke medewerkers bedragen 465 euro per persoon per maand.

Foto 3 Lambert van der Linden is in 1996 naar Portugal vertrokken. Hij begon daar met 150 melkkoeien op een voormalig akkerbouwbedrijf van 80 hectare in Fronteira. Het bedrijf is inmiddels gegroeid naar 220 melkkoeien. In de ligboxen ligt zaagsel van de marmergroeve. Dat is zeer kalkrijk, maar zo hard dat de koeien niet veel liggen. Verder uitbreiden is voor Van der Linden op deze locatie

vrijwel niet mogelijk, doordat het bedrijf in een natuurgebied ligt. Het huidige melkquotum van 2,2 miljoen kilo melkt de melkveehouder met drie medewerkers ruim vol. Superheffing is er niet, omdat Portugal het totale quotum niet vol melkt. De melkprijs ligt rond 33 cent per kilogram. De melk levert Van der Linden aan een kaasfabriek.

Foto 4 Olaf Maat, de zoon van Jan Maat, is in 1986 naar Portugal vertrokken om in Redondo ongeveer 85 melkkoeien op 106 hectare te houden. Het bedrijf is inmiddels 400 hectare groot, waarvan 5 hectare wijnbouw, en telt 400 melkkoeien met bijbehorend jongvee. Olaf runt het bedrijf samen met zeven vaste medewerkers en op de piekmomenten helpen jongeren uit de buurt. Goed personeel krijgen is een van de moeilijkheden in Portugal. Het land kent hete zomers en daarom ligt er zand in de ligboxen. Er zijn geen mestkelders, al het vocht verdamppt. De mest wordt in een opvangvat geschoven en veelal bovengronds uitgereden, omdat de grond te hard is voor zodebemesting. De melkprijs is relatief laag en hierdoor is het niet mogelijk om luxe stallen te bouwen. Vergunningen van plaatselijke overheden zijn eenvoudig te verkrijgen en worden niet gecontroleerd. Adviseurs en voerlichters zijn er weinig en komen zeker niet uit zichzelf op het bedrijf. Goede dierenartsen zijn schaars, waardoor veel kosten voor medicijnen gemaakt worden.

Foto 5 Siebo Foreman vertrok 25 jaar geleden vanuit Groningen naar Portugal. Eerst als werknemer bij verschillende boeren en nu heeft hij samen met zijn vrouw Catarina een zoekkoeienbedrijf met kurkbomen en een camping in Evoramonte. De kurkteelt is zeer specifiek, oogsten kan pas vijftig jaar na planten en dan elke negen jaar. De opbrengst is nu nog maar 1,5 euro

per kilogram, dit was een aantal jaren geleden nog 4 euro. Volgens Foreman is er een levendige zwarte handel in Portugal, in alle sectoren, waar je wel mee om moet leren gaan. Het vlees van zijn Alentejana zoekkoeien verkoopt hij aan de lokale supermarktketen. Door een tekort aan rundvlees zijn de opbrengsten goed. Foreman zit ondanks het relaxte leven in Portugal niet stil en de volgende tak, een camping, is nog in aanbouw.

Foto 6 José Furtado, een collega-adviseur, verzorgt managementadvies en begeleidt ondernemers bij het opstarten van subsidieprojecten. Net als in andere EU-landen is de invloed van landbouwsubsidies groot. De adviseur werkt op basis van een vergoeding op uurtarief met een vooraf afgesproken limiet. Hij geeft aan dat ook de landbouwbedrijven in Portugal de laatste tien jaar zijn veranderd. Een kwart is gestopt en de blijvers worden groter. Tweede van de bedrijven heeft 50 hectare of meer in gebruik.

Meer reisverslagen zijn te lezen op www.vabnet.nl.

vab Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Agenda

Studiebijeenkomst: Treasury en rentederivaten in het nieuwe tijdperk

Datum: 13-09-2011
Tijd: 15:00 -19:45 uur
Locatie: Zwolle of omgeving
Kosten: € 145,00 excl. btw
(€290,00 excl. btw voor niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl

Prinsjesdag voorbij Studiebijeenkomst fiscale actualiteiten

Datum: 23-09-2011,
Tijd: 13.30-17:00 uur
Locatie: Postiljon Arnhem
Kosten: € 145,00 excl. btw
(€290,00 excl. Btw voor niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl

Tweedaagse Eurotrip Brussel EU-politiek en landbouwbeleid

Datum: 29 en 30 september 2011
Locatie: Brussel
Kosten: € 375,00 excl. btw
(€ 475,00 excl. btw voor niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl

Geiten & Kalveren Kleine dierlijke sectoren onder de loep

Datum: 13-10-2011
Tijd: 15:00-20:00 uur
Locatie: Waarschijnlijk Putten
Kosten: € 145,00 excl. btw
(€ 290,00 excl. btw voor niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl